

ŠTÁTNY PEDAGOGICKÝ ÚSTAV

**CIEĽOVÉ POŽIADAVKY NA VEDOMOSTI
A ZRUČNOSTI MATURANTOV
Z RUSKÉHO JAZYKA
ÚROVEŇ B2**

BRATISLAVA 2008

ÚVOD

Vstupom Slovenska do Európskej únie sa ovládanie cudzích jazykov stáva nevyhnutnou potrebou.

Cieľom jednotnej maturitnej skúšky je:

1. zosúladenie požiadaviek na jazykové vedomosti a komunikačné zručnosti žiakov,
2. zjednotenie kritérií hodnotenia osvojených jazykových vedomostí a komunikačných zručností -zaručenie objektivity,
3. možnosť porovnávania dosiahnutých výsledkov jednotlivých žiakov a škôl,
4. možnosť získania certifikátu zodpovedajúceho medzinárodným úrovniam.

Ruský jazyk je dôležitým komunikačným prostriedkom a súčasne aj dôležitým všeobecno-vzdelávacím predmetom, rozvíjajúcim nielen rečovú, ale aj myšlienkovú činnosť žiakov, ich tvorivé schopnosti a estetické cítenie, čo sa má prejaviť aj na maturitnej skúške. Štúdium ruského jazyka vybavuje žiakov vedomosťami, zručnosťami a návykmi, ktoré môžu využiť v praktickom živote - pri ďalšom vzdelávaní a v budúcej profesii.

Cieľové požiadavky na vedomosti a zručnosti maturantov z ruského jazyka vymedzujú požiadavky a nároky, ktoré sa kladú na žiakov všetkých typov a druhov škôl v SR pri maturitnej skúške z ruského jazyka. Vychádzajú z obsahu dokumentu Rady Európy Common European Framework of Reference: Learning, Teaching, Assessment (Cambridge, 2001), ako aj z platných pedagogických dokumentov pre vzdelávanie na stredných školách.

Tematické okruhy i obsah cieľových požiadaviek je určený pre **vyššiu úroveň** maturitnej skúšky, kompatibilnú s úrovňou **B2 - (independent learner**, teda „samostatný používateľ“) , ktorú stanovuje dokument Common European Framework (CEF, 2001).

Žiak

- rozumie hlavnej myšlienke a podstatným informáciám náročnejších textov s konkrétnou i abstraktnou tematikou, vrátane odbornej diskusie,
- dokáže sa dorozumieť plynulo a spontánne na témy z každodenného života a z oblasti svojho profesijného záujmu,

- dokáže viesť bežný dialóg s tým, ktorého materinským jazykom je ruský jazyk,
- vie zostaviť rozsiahlejší súvislý prejav na témy z každodenného života a z oblasti svojho profesijného záujmu, vysvetliť stanovisko k aktuálnym problémom a uviesť výhody a nevýhody rôznych alternatív.

Počet rokov štúdia daného jazyka a počet hodín týždenne je kritérium orientačné. Talentovaný žiak môže požadovanú úroveň dosiahnuť aj intenzívnym samoštúdiom.

TEMATICKÉ OKRUHY

Na maturitnej skúške má žiak preukázať požadovanú úroveň komunikačných zručností v bežných komunikačných situáciách v rámci vymedzených tematických okruhov a komunikačných situácií, na primeranej jazykovej úrovni:

- opísať a vysvetliť dôležité kultúrne aspekty života na Slovensku, porovnať vlastnú kultúru, zvyky, tradície s kultúrou po rusky hovoriacich krajinách,
- pochopiť odlišnosti slovenskej a ruskej kultúry, prejavujúce sa v každodennom živote, životnom štýle, medziľudských vzťahoch, postojoch a hodnotách,
- osvojiť si normy správania sa a spoločenské konvencie.

1. Rodina

- a) životopis (osobné údaje: meno, bydlisko, dátum a miesto narodenia, rodinný stav, významné momenty v živote),
- b) členovia rodiny (zovňajšok, charakter, záľuby),
- c) rodinné vzťahy (vzťahy medzi súrodencami, rodičmi a deťmi, starí rodičia, pomoc v rodine, domáce práce, všedné dni a rodinné oslavy),
- d) predstavy o svojej budúcej rodine, partnerovi, bývaní, práci,
- e) rodina a spoločnosť (funkcie rodiny, rodina kedysi a dnes, generačné problémy a problémy monoparentálnych rodín, rozvodovosť, nízka pôrodnosť).

2. Kultúra a umenie

- a) možnosti kultúry v meste a na vidieku (múzeá, výstavy, divadlá, kiná, koncerty, cirkus, tanec),
- b) obľúbená oblasť kultúry a umenia (žánre, známe osobnosti),
- c) návšteva kultúrneho podujatia,
- d) hudobné, filmové, divadelné a folklórne festivaly, atmosféra,
- e) ďalšie druhy umenia – folklór, maliarstvo, sochárstvo, architektúra -najznámejšie osobnosti.

3. Šport

- a) druhy športu (kolektívne, individuálne, letné a zimné, atraktívne športy, rekreačný a profesionálny šport),
- b) šport, ktorý ma zaujíma (aktívne, pasívne), dôvody,
- c) význam športu pre rozvoj osobnosti (fyzické a duševné zdravie, vôľové vlastnosti, charakter),
- d) významné športové podujatia, súťaže, olympijské hry,
- e) negatívne javy v športe (sláva, peniaze, doping).

4. Bývanie

- a) môj domov (opis prostredia, v ktorom bývam, vybavenie miestností),
- b) bývanie v meste a na vidieku (výhody a nevýhody),
- c) ideálne bývanie (vlastné predstavy o bývaní),
- d) domov a jeho význam v živote človeka (kultúra bývania u nás a v iných krajinách),
- e) problém bývania mladých rodín, kúpa a prenájom bytu, deti na sídliskách.

5. Obchod a služby

- a) nákupné zariadenia (obchody, hypermarkety, trhoviská),
- b) služby (pošta, banka, polícia, čerpacia stanica),
- c) reklama a vplyv reklamy na zákazníkov,
- d) druhy a spôsoby nákupu a platenia (katalógový predaj, splátky, týždenný nákup),
- e) zahraničné výrobky u nás, export slovenských výrobkov.

6. Starostlivosť o zdravie

- a) ľudské telo,
- b) bežné a civilizačné choroby, úrazy, telesné a fyzické stavy, návšteva u lekára, v lekárni,
- c) zdravý spôsob života (správna životospráva, telesná a duševná hygiena),
- d) zdravotnícka starostlivosť (prevencia, očkovanie),

- e) štátne a súkromné zdravotníctvo (zdravotné poistenie, odborní lekári).

7. Cestovanie

- a) prípravy na cestu, dôvody, cieľ a význam cestovania (za prácou, na dovolenku, služobne),
- b) dopravné prostriedky (výhody a nevýhody jednotlivých dopravných prostriedkov),
- c) individuálne a kolektívne cestovanie (spôsob a druhy dopravy, druhy ubytovania, stravovanie),
- d) cestovanie kedysi a dnes, cestovanie v budúcnosti,
- e) možnosti cestovania do zahraničia.

8. Vzdelanie

- a) školský systém (typy školských zariadení, skúšky, organizácia školského roka, klasifikácia, prázdniny),
- b) vyučovanie (rozvrh hodín, predmety, prestávky, školské stravovanie, aktivity na hodine),
- c) život žiaka (voľný čas, záľuby, mimoškolské aktivity, brigády, priatelia, vreckové),
- d) štúdium cudzích jazykov (výmenné pobyty, stáže, jazykové kurzy, au-pair),
- e) vzťah učiteľa k žiakovi a opačne.

9. Zamestnanie

- a) typy povolání (fyzická a duševná práca), voľba povolania, jej motivácia,
- b) trh práce (ponuka pracovných miest a nezamestnanosť, žiadosť o zamestnanie, profesijný životopis, prijímací pohovor),
- c) pracovný čas a voľný čas (zdokonaľovanie práce, nové technológie),
- d) pracovné príležitosti doma a v zahraničí, pracovné podmienky (mzda, sociálna starostlivosť),
- e) kariéra a rodinný život, zamestnanosť žien (materská dovolenka), rekvalifikácia, dôchodcovia.

10. Vzťahy medzi ľuďmi

- a) medziľudské vzťahy (v rodine a v škole, susedské, generačné),
- b) priateľstvo a láska (hodnotový systém, postoje, stretnutia, oslavy),
- c) spoločenské problémy (vzťah spoločnosti a jednotlivcov k postihnutým, závislým a bezdomovcom),
- d) negatívne javy (agresivita, vandalizmus, egoizmus, ľahostajnosť),
- e) možnosti riešenia konfliktov.

11. Človek a príroda

- a) ročné obdobia, počasie,
- b) príroda okolo nás – fauna (zvieratá voľne žijúce, v ZOO, domáce) a flóra,
- c) stav životného prostredia (znečistenie zeme, vôd, ovzdušia), prírodné katastrofy,
- d) ochrana životného prostredia (národné parky, chránené územia, environmentálna výchova),
- e) vplyv životného prostredia na život človeka (poľnohospodárstvo, zdravá výživa, agroturistika).

12. Vedecko-technický rozvoj

- a) život kedysi a dnes (výdobytky vedy a techniky a životná úroveň, prístroje v domácnosti),
- b) pozoruhodné objavy a vynálezy vedy a techniky,
- c) veda a technika v službách človeka (elektronika, informatika, jadrová fyzika, ...),
- d) zneužitie vedy a techniky (zbrane, závislosti, násilie, konzumná spoločnosť, civilizačné choroby),
- e) človek a veda a technika v budúcnosti (nahradenie učiteľa počítačom, deti a počítače, únik mozgov).

13. Človek a spoločnosť

- a) morálka (správanie sa mladých a starších ľudí, etická výchova v rodine a v škole),
- b) spoločenská etiketa – stretnutia, pozdravy a blahoželanía, etiketa návštev: dôvody a čas,

témy rozhovorov, pohostenie,

- c) normy a ich porušovanie (morálka a zákon, nedorozumenie a konflikt),
- d) prejavy záujmu a pomoci spoluobčanom v núdzi, sponzorstvo a sponzori (dôvody a podoby),
- e) vplyv spoločnosti na rodinu.

14. Komunikácia a jej formy

- a) typy komunikácie a jej význam (verbálna, neverbálna),
- b) komunikácia v rôznych situáciách (na verejnosti a v súkromí medzi mladými, mladými a staršími, na ulici, v škole, v rodine, v každodennom živote, vo výnimočných situáciách),
- c) moderné formy komunikácie (mobilný telefón, počítač - elektronická pošta, internet),
- d) jazyk ako dorozumievací prostriedok (výučba svetových jazykov, ich využitie, rozšírenosť a využitie cudzích jazykov),
- e) jazyk štandardný, hovorový, slang, odborný a pod.

15. Masmédiá

- a) typy masovokomunikačných prostriedkov (ich využitie, výhody, nevýhody),
- b) tlač (noviny, časopisy, rubriky) - výber, nákup, čítanie – obľúbené články,
- c) rozhlas, televízia (obľúbené typy programov, sledovanosť),
- d) vplyv masmédií na život jednotlivca, rodiny i spoločnosti,
- e) internet a jeho vplyv na človeka a spoločnosť.

16. Mládež a jej svet

- a) charakteristika mladých (zovňajšok, móda; vnútorná charakteristika: typické vlastnosti, záujmy,
- b) postavenie mladých v spoločnosti (práva a povinnosti, možnosti štúdia, práca, mladé rodiny),
- c) vzťahy medzi rovesníkmi a generačné vzťahy (konflikty - príčiny, prejavy, dôsledky),
- d) nezdravé javy v živote mladých (násilie, gamblerstvo, drogy),

- e) predstavy mladých o budúcnosti (očakávania, túžby, obavy).

17. Stravovanie

- a) jedlá a nápoje počas dňa (raňajky, obed, večera), obľúbené jedlo,
- b) stravovacie možnosti a zariadenia (stravovanie v škole, doma, v reštaurácii),
- c) národné kuchyne – zvyky a špeciality (suroviny, jedlá, stolovanie),
- d) medzinárodné kuchyne (charakteristika, rozdiely, špeciality),
- e) zdravá kuchyňa (stravovanie detí, návyky, vegetariánstvo, diéty).

18. Záľuby, voľný čas a životný štýl

- a) možnosti trávenia voľného času,
- b) organizovaný voľný čas (mimoškolské aktivity, krúžky, brigády),
- c) individuálne záľuby (umenie, kultúra, hudba, knihy, šport, domáce práce, príroda),
- d) vplyv zmien spoločnosti na trávenie voľného času (kedysi a dnes),
- e) trávenie voľného času rôznych vekových kategórií.

19. Multikultúrna spoločnosť

- a) sviatky -zvyky a tradície (cirkevné a štátne sviatky, folklórne tradície a rôzne podujatia),
- b) spolunažívanie ľudí rôznych národností v jednej krajine,
- c) zblížovanie kultúr (kontakty kedysi a dnes), osobné kontakty s inými kultúrami, tolerancia,
- d) negatívne javy (rasová diskriminácia, intolerancia, vzťah k menšinám),
- e) kultúrne hodnoty iných národov, spolužitie v Európe.

20. Mestá a miesta

- a) dôležité miesta v mojom živote (rodisko, miesto štúdií, miesto trávenia víkendov a prázdnin),
- b) sprevádzanie turistov (privítanie, základné informácie o pobyte),

- c) turisticky zaujímavé miesta (hrady, zámky, kúpele, jaskyne) a mestá,
- d) miesto vhodné na oddych a miesto na spoločenské vyžitie,
- e) miesto mojich snov.

21. Obliekanie a móda

- a) vplyv počasia a podnebia na odievanie,
- b) odev a doplnky na rôzne príležitosti,
- c) výber oblečenia (móda, vek, vkus, nálada, možnosti), starostlivosť o oblečenie,
- d) módne trendy -farby, tvorcovia, módne prehliadky,
- e) “Šaty robia človeka”, šaty na mieru alebo konfekcia (v obchode s odevmi, u krajčírka).

22. Kniha – priateľ človeka

- a) knihy -výber, čítanie,
- b) obľúbený autor a žánre,
- c) prečítané dielo spisovateľa krajiny, ktorej jazyk sa učím (život a dielo spisovateľa),
- d) nositelia Nobelovej ceny za literatúru a ich diela,
- e) kríza v čítaní beletrie (príčiny, kupovanie kníh, služby knižníc, inštitútov).

23. Vzory a ideály

- a) pozitívne a negatívne charakterové vlastnosti, ideálny človek, kritériá hodnôt,
- b) človek, ktorého si vážim,
- c) skutoční a literárni hrdinovia,
- d) hrdinom sa človek nerodí, ale sa ním stáva (konanie človeka v hraničnej situácii),
- e) ja ako hrdina.

24. Krajina, ktorej jazyk sa učím

- a) krajina a obyvatelia,
- b) miesto, ktoré by som rád navštívil,
- c) výnimočnosť, zvyky, tradície a konvencie,

- d) stereotypy a predsudky,
- e) zjednotená Európa.

25. Slovensko – moja vlasť

- a) krajina a obyvatelia,
- b) miesta, ktoré by som odporučil cudzincom,
- c) zvyky, tradície, konvencie,
- d) stereotypy a predsudky,
- e) miesto Slovenska v zjednotenej Európe

Komunikačné zámery

kontaktné:

- pozdrav a odpoveď naň, oslovenie, zoznamovanie, predstavovanie seba a inej osoby, reakcia na predstavenie
- zdvorilostné prejavy
- pozvanie, jeho prijatie a odmietnutie, ospravedlnenie a reakcia na ospravedlnenie
- privítanie a rozlúčka
- blahoželenie

informatívne:

- získanie a podanie informácie, upozornenie
- vyjadrenie vlastníckeho vzťahu
- vyjadrenie priestorových vzťahov: smeru, polohy, vzdialenosti, miery, veľkosti, hmotnosti, objemu
- vyjadrenie časových vzťahov: presného a približného času, následnosti dejov a udalostí, rýchlosti, frekvencie
- vyjadrenie kvantitatívnych javov: počtu, množstva, miery, stupňa

regulačné:

- prosba, poďakovanie a odpoveď na poďakovanie

- žiadosť o radu, službu, odporúčanie
- zákaz, príkaz, požiadavka, pokyn, naliehanie, výzva, ponuka
- pochvala a pokarhanie
- vyjadrenie ochoty, neochoty, istoty a pochybnosti
- súhlas, nesúhlas s niekým alebo niečím, protest
- vyjadrenie možnosti, nevyhnutnosti, zámeru

hodnotiace:

- vyjadrenie vlastného názoru, stanoviska, vzťahu k niečomu, želania
- vyjadrenie emócií (radosť, žiaľ, ľútosť, sklamanie, obdiv, prekvapenie, nádej, spokojnosť, nespokojnosť, obava, strach, záujem, nezáujem, sympatia, ľahostajnosť)
- vyjadrenie poznania, uvedomovania si niečoho, presvedčenia
- vyjadrenie kvalitatívnych znakov: tvaru, rozlohy, farby, materiálu a iných kvalít
- vonkajšia a vnútorná charakteristika osoby

2. CIEĽOVÉ KOMUNIKAČNÉ KOMPETENCIE

Komunikačná kompetencia je schopnosť žiaka viesť komunikáciu prostriedkami ruského jazyka na základe jazykových a kulturologických vedomostí, v súlade s cieľmi a úlohami komunikácie i komunikačnými situáciami v rámci konkrétnej oblasti činnosti.

Súčasťou komunikačnej kompetencie je:

- **jazyková kompetencia** - súbor jazykových vedomostí žiaka a zručností používať ich,
- **rečová kompetencia** - schopnosť viesť komunikáciu, prijímať a chápať cudzie a formulovať vlastné výpovede,
- **pragmatická kompetencia** - zručnosť vybrať najefektívnejší spôsob vyjadrenia myšlienky v závislosti od cieľa a podmienok komunikácie (v súlade s komunikačnými zámermi hovoriaceho a situáciou),
- **vecná kompetencia** - schopnosť orientovať sa v obsahovom pláne výpovede v konkrétnej oblasti činnosti.

Na maturitnej skúške žiak preukáže úroveň komunikačných zručností v bežných komunikačných situáciách v rámci vymedzených tematických okruhov.

Žiak má byť schopný v ústnom a písomnom prejave v rámci vymedzených tematických okruhov a komunikačných situácií na primeranej jazykovej úrovni:

- opísať a vysvetliť dôležité kultúrne aspekty života na Slovensku,
- porovnať vlastnú kultúru, zvyky, tradície s kultúrou rusky hovoriacich krajín,
- pochopiť odlišnosti slovenskej a ruskej kultúry prejavujúce sa v každodennom živote, životnom štýle, medziľudských vzťahoch, postojoch a hodnotách,
- osvojiť si normy správania sa a spoločenské konvencie.

Kapitola *Ciel'ové komunikačné kompetencie* vymedzuje požiadavky, kladené na vedomosti, zručnosti a návyky žiaka, ktoré si má osvojiť v priebehu štvorročného štúdia na strednej škole, aby bol schopný viesť komunikáciu v ruskom jazyku na požadovanej úrovni.

2.1 Komunikačné zručnosti

Počúvanie s porozumením

Žiak rozumie dlhším a náročnejším prejavom, prednáškam, diskusiám, obsahujúcim bohatú argumentáciu, pokiaľ mu je tematika primerane známa. Rozumie väčšine televíznych spravodajských relácií, reportáží a hraných filmov, ak sa v nich hovorí štandardným jazykom.

Charakteristika textov na počúvanie

Žiak rozumie:

- autentickým textom, interpretovaným priamo alebo reprodukovane, zreteľne, bez rušivých šumov, štandardným jazykom, v prirodzenom tempe, s počtom neznámych slov do 10 %, ktorých tematické zameranie zodpovedá vymedzeným tematickým okruhom:
  - monologickým, dialogickým a kombinovaným,
  - oficiálnym a súkromným,

- prejavom rôznych žánrov v masovokomunikačných prostriedkoch,
- pokynom, radám , návodom, upozorneniam súvisiacim s každodenným životom,
- bežným informáciám a oznamom (na stanici, letisku ...),
- rozhlasovým a televíznym reláciám - reklame, predpovedi počasia, prehľadu programov, správam, ankete, interview, komentárom, reportáži, ukážkam z rozhlasových hier a filmov, dokumentárnym programom,
- rečníckemu prejavu - prednáške na známu tému, odbornému textu (referátu alebo diskusii v rámci svojej špecializácie,
- umeleckému textu (próza, poézia, dráma).

Žiak vie:

- 1) vyčleniť tému a hlavnú myšlienku vypočutého textu, základné informácie a dôležité detaily
- 2) logicky správne odpovedať na otázky zamerané na pochopenie vypočutého textu,
- 3) rozlíšiť :
  - podstatné informácie od nepodstatných,
  - základné a rozširujúce informácie v odbornom texte,
  - účastníkov komunikačnej situácie,
  - rôzne názory a stanoviská,
  - komunikačné zámery,
  - náladu a citový postoj hovoriacich,
  - štýl jazykového prejavu,
- 4) zachytiť kľúčové slová, hlavné myšlienky a špecifické (faktické) informácie,
- 5) odhadnúť význam neznámych výrazov na základe kontextu,
- 6) zachytiť logickú štruktúru vypočutého jazykového prejavu (kompozičnú štruktúru umeleckého textu),
- 7) reprodukovať obsah vypočutého textu ústne i písomne,
- 8) tvoriť otázky k vypočutému textu,
- 9) po vypočutí neúplného príbehu vytvoriť úvod, dotvoriť záver,
- 10) zaujať vlastné stanovisko k vypočutému textu,

- 11) reagovať na reč partnera, správne odpovedať na položené otázky,
- 12) používať techniky aktívneho počúvania a spracovávaní informácií:
- získavať potrebné informácie z rôznych zdrojov,
  - zosumarizovať informácie z vypočutých prejavov,
  - hodnotiť spôsob podania informácií,
  - pochopiť vzťah autora k udalosti, ktorý je priamo alebo nepriamo vyjadrený,
  - podať získané informácie ústne alebo písomne,
  - vypracovať konspekt, zostaviť osnovu,
  - spracovať získané informácie do grafickej podoby (schémy, tabuliek).

Čítanie s porozumením

Žiak rozumie textom, zaoberajúcim sa aktuálnymi problémami, v ktorých autori zaujímajú konkrétne postoje alebo vyjadrujú konkrétne názory. Rozumie súčasným umeleckým textom.

Charakteristika textov na čítanie

Žiak rozumie:

- *autentickým textom*, napísaným v štandardnom jazyku v rozsahu 500-600 slov, ktorých tematické zameranie zodpovedá vymedzeným tematickým okruhom:
  - monologickému, dialogickému alebo kombinovanému textu,
  - mapám, plánom, schémam, tabuľkám, štatistikám,
  - *verejným nápisom, oznamom, upozorneniam a informatívnym textom, súvisiacim s každodenným životom* (informačná tabuľa, schéma mestskej dopravy, cestovný poriadok, jedálny lístok, návod na použitie, časový harmonogram, účet, prospekt, cestovný lístok, lístok do divadla, na výstavu, plagát, kalendár podujatí, nápisy na obaloch tovarov),
  - *korešpondencii* (pohľadnica, súkromný a úradný list, fax, telegram, e-mail, osobné poznámky a odkazy),
  - *textom v masovokomunikačných prostriedkoch* (predpoveď počasia, prehľad

programov, inzerát, reklama, anketa, recept, články z novín a časopisov),

– *literárnym textom:*

- umeleckým (krátka próza, úryvky z románov a divadelných hier, kritika -literárna, filmová, hudobná, divadelná),
- odborným textom v rámci študovaného odboru,
- populárno-vedeckým textom,
- heslám zo slovníkov a encyklopédií.

Žiak vie:

- 1) zvoliť stratégiu čítania (orientačné, informatívne, študijné) podľa typu textov a účelu čítania,
- 2) plynulo nahlas čítať po príprave texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jazykovej úrovni a skúsenostiam žiaka,
- 3) vyčleniť tému a hlavnú myšlienku textu,
- 4) určiť vzťah medzi textom a jeho názvom,
- 5) logicky správne odpovedať na otázky zamerané na pochopenie prečítaného textu,
- 6) odhadnúť na základe kontextu význam neznámych výrazov,
- 7) rozlíšiť v texte:
  - podstatné a nepodstatné informácie,
  - základné a rozširujúce informácie,
  - rôzne názory a stanoviská,
  - jazykový štýl,
- 8) vyhľadať v texte špecifické informácie a dôležité detaily,
- 9) zachytiť logickú štruktúru textu (kompozičnú štruktúru umeleckého textu),
- 10) reprodukovať obsah prečítaného textu ústne i písomne,

- 11) tvoriť otázky k prečítanému textu,
- 12) po prečítaní neúplného príbehu vytvoriť úvod, dotvoriť záver,
- 13) zaujať vlastné stanovisko k prečítanému textu,
- 14) používať pri práci s textom rôzne druhy slovníkov (prekladový, výkladový,

frazeologický) a príručiek,

15) používať techniky aktívneho čítania a spracovania informácií:

- vyhľadávať potrebné informácie v rôznych písomných zdrojoch,
- zosumarizovať informácie z prečítaného textu,
- hodnotiť spôsob podania informácií v texte,
- pochopiť vzťah autora k udalosti, ktorý je priamo alebo nepriamo vyjadrený,
- podať získané informácie ústne alebo písomne,
- vypracovať konspekt, zostaviť osnovu,
- využívať ilustrácie, tabuľky a schémy na získanie, ale tiež na spracovanie a odovzdanie informácií.

Ústny prejav

Žiak dokáže komunikovať s takou mierou spontánnosti a plynulosti, ktorá mu umožňuje viesť normálny rozhovor s nositeľom jazyka bez toho, aby to zaťažovalo ktoréhokoľvek z nich. Dokáže sa aktívne zúčastniť diskusie v jemu známom kontexte, zdôvodňovať a obhajovať svoje názory.

Vie sa zrozumiteľne a podrobne vyjadriť k širokému okruhu tém z oblasti svojho záujmu. Dokáže objasniť stanovisko k aktuálnemu problému a uviesť výhody a nevýhody rôznych možností riešenia.

Ústny prejav – interakcia

Žiak vie jazykovo správne a primerane reagovať v bežných životných situáciách. Dokáže nadviazať rozhovor na témy z každodenného života.

Ústny prejav – produkcia

Žiak vie hovoriť s použitím jednoduchých jazykových prostriedkov o svojich skúsenostiach a zážitkoch. Dokáže porozprávať jednoduchý príbeh a prerozprávať obsah prečítaného alebo vypočutého textu na základe pomôcok.

Žiak vie:

- 1) komunikovať:
  - adekvátne situácii, zrozumiteľne, plynulo, logicky správne a jazykovo primerane danej úrovni,
  - na báze pripraveného rečového prejavu i v spontánnom nepripravenom rečovom prejave,
  - oficiálne i súkromne,
  - v bežných životných situáciách,
  - v situáciách týkajúcich sa osobného života žiaka,
  - v sociálno-kultúrnych situáciách v rozsahu vymedzených tém,
  - v multikultúrnom dialógu,
  - na odborné témy na základe svojej profesijnej orientácie,
- 2) správne reagovať na partnerove repliky,
- 3) začať, udržiavať, prerušiť a ukončiť rozhovor (telefonický rozhovor), besedu, diskusiu, polemiku na známe témy,
- 4) prebrať iniciatívu počas rozhovoru (napr. zmeniť tému),
- 5) požiadať partnera o vysvetlenie, zopakovanie, spomalenie prejavu, zjednodušenie formulácií,
- 6) vyjadriť:
  - svoje myšlienky a názory, vysvetliť ich, argumentovať,
  - nápady,
  - dojmy, pocity a predstavy (asociácie), vyvolané konkrétnymi situáciami,
  - emocionálny vzťah k niekomu alebo niečomu,
- 7) opísať svoje skúsenosti, zážitky, sny, nádeje a ciele,
- 8) získať a sprostredkovať informácie o minulých, prítomných a budúcich udalostiach,
- 9) porovnávať, hľadať súvislosti a rozdiely, výhody a nevýhody, hodnotiť,
- 10) predniesť monológ (oznámenie, správu, referát) na zadanú alebo zvolenú tému,
- 11) opísať osoby, predmety, miesta, procesy, činnosti a situácie, mapy, tabuľky a schémy,
- 12) sformulovať problém a navrhnúť možné riešenie,
- 13) porozprávať príbeh v rámci vymedzených tém, na základe obrázkov alebo osnovy,
- 14) reprodukovať vypočutý alebo prečítaný text (obsah televíznych a rozhlasových relácií,

- dej filmu, knihy),
- 15) odpovedať na otázky a tvoriť otázky,
  - 16) prezentovať výsledky vlastnej samostatnej tvorivej práce,
  - 17) používať prostriedky kompenzačného vyjadrovania (o.i. neverbálnu komunikáciu),
  - 18) interpretovať umelecký text.

Písomný prejav

Žiak vie napísať rozsiahlejší zrozumiteľný podrobný text na množstvo tém z oblasti svojho záujmu s využitím osobných skúseností. Vo všetkých slohových útvaroch, známych mu z hodín rodného jazyka, vie podávať informácie, opisovať myšlienkové pochody a obhajovať alebo vyvracať určitý názor. Vie napísať osobné aj oficiálne listy s dôrazom na to, čo je pre neho dôležité, na význam, aký majú určité udalosti a zážitky pre neho osobne.

Žiak vie:

- 1) písať zrozumiteľne, logicky správne a jazykovo primerane danej úrovni,
- 2) vyjadrovať sa:
  - k bežným témam a k témam z okruhu svojich záujmov,
  - k situáciám v rozsahu vymedzených tematických okruhov,
  - k odborným témam na základe svojej profesijnej orientácie,
- 3) sformulovať a vyjadriť:
  - vlastné myšlienky a názory, vysvetliť ich, argumentovať,
  - nápady,
  - dojmy, pocity a predstavy (asociácie), vyvolané konkrétnymi situáciami (napr. knihou, filmom, divadelným predstavením, výstavou, umeleckým, technickým alebo športovým podujatím),
  - emocionálny vzťah k niekomu alebo niečomu,
- 4) opísať svoje skúsenosti, zážitky, predstavy, sny, nádeje a ciele,
- 5) získať a sprostredkovať informácie o minulých, prítomných a budúcich udalostiach,
- 6) zachytiť a spracovať do vhodnej formy písaný / počutý text v rozsahu 180-250 slov

(400-450 slov):

- sformulovať a zaznamenať hlavné myšlienky a informácie,
  - zostaviť osnovu,
  - vypracovať konspekt (napr. prednášky, článku),
  - napísať obsah (napr. knihy, filmu),
  - zhrnúť informácie z rôznych mediálnych zdrojov,
- 7) podať a rozvinúť informáciu v súlade s cieľovou úlohou - porovnať, nájsť súvislosti a rozdiely, výhody a nevýhody, riešenia problému alebo situácie, zhodnotiť,
- 8) vyplniť bežné úradné tlačivá a formuláre (napr. prihlasovací lístok v hoteli, osobný dotazník, colnú deklaráciu), uviesť osobné údaje,
- 9) napísať :
- odkaz, oznam, správu,
  - pozvanie (súkromné a oficiálne) a odpoveď naň,
  - pohľadnicu (pozdrav, blahoželanie, oznámenie, pranie k sviatku),
  - súkromný list a odpoveď naň,
  - úradný list, žiadosť, objednávku, reklamáciu, sťažnosť, inzerát a odpoveď na ne,
  - vlastný životopis (štruktúrovaný životopis, motivačný list),
- 10) napísať na zadanú alebo zvolenú tému:
- charakteristiku osoby, literárnej postavy,
  - opis predmetu, miesta, činnosti, situácie, mapy, tabuľky a schémy,
  - rozprávanie udalosti,
  - úvahu,
  - výklad - prácu s odborným, prípadne sociálno-kultúrnym pozadím s využitím prameňov v ruskom jazyku,
  - referát,
  - anotáciu a resumé odborného textu,
  - zápisnicu z porady, stretnutia, besedy,
  - študentský projekt - vlastnú tvorivú prácu,
- 11) usporiadať svoj písomný prejav, ovláda grafickú úpravu listu, spôsob písania adresy, štruktúru písomného prejavu rôznych žánrov,
- 12) používať slovníky, gramatické a pravopisné príručky,

13) využívať kompenzačné prostriedky.

Translatologické komunikačné zručnosti

Žiak vie: ústne i písomne

- 1) sprostredkovať informácie v bežných komunikačných situáciách:
  - rusky hovoriacim zahraničným návštevníkom Slovenska,
  - rusky hovoriacim svojim priateľom, príbuzným a pod. počas pobytu v zahraničí,
- 2) voľne po rusky reprodukovat' text vypočutý alebo prečítaný v slovenskom jazyku, a naopak,
- 3) zhrnúť po rusky hlavné myšlienky oznamu alebo kratšieho prejavu v slovenskom jazyku, a naopak,
- 4) preložiť (s využitím slovníka) primerane náročný text z ruského jazyka do slovenského, a naopak.

2.2 Jazykové vedomosti

2.2.1 Zvuková stránka jazyka

Žiaci ovládajú:

- výslovnosť :
  - tvrdých a mäkkých spoluhlások
  - tvrdých a mäkkých slabík (s jotovanými a nejotovanými samohláskami, s tvrdým a mäkkým znakom)
  - samohlások v prízvučnej a neprízvučnej pozícii (redukciu)
  - zvratnej častice -sia (-tsia, -ťsia)
  - adjektívnych koncoviek -ogo, -ego
  - spoluhláskových skupín: -čt-, -čn-, -gk-, -gč-, -stn-, -zdn-, -lnc--zdvojených spoluhlások -nn-, -ss-, -ll- ...
  - spoluhlások na konci slova (spodobovanie): -ov, ...
  - predložiek v, s, ot, k, bez, ob so slovami začínajúcimi sa na samohlásku (v okne, s

otcom, ob etom)

- stály a pohyblivý prízvuk v osvojených slovách
- rytmus a intonáciu oznamovacích, opytovacích, rozkazovacích a zvolacích viet
- rytmus a intonáciu emocionálne hodnotiacich viet
- rytmus a intonáciu nadvetných celkov

2.2.2 Grafická stránka jazyka

Žiaci ovládajú:

- správne písanie všetkých malých i veľkých písmen ruskej abecedy
- rozdiely medzi hláskou a písmenom
- ruskú azbuku v abecednom poriadku

Žiaci vedia:

- vyjadriť graficky mäkkosť a tvrdosť párových spoluhlások
- vyjadriť graficky j v rôznych polohách
- aplikovať vedomosti o písaní samohlások po spoluhláskach ž, č, š, šč, c
- pravopis slabík gi, ki, chi
- aplikovať vedomosti o písaní záporovej častice ne pri slovesách
- správne písať mäkký znak v slovesných tvaroch
- pravopis zdvojených spoluhlások vo frekventovaných ruských a prevzatých slovách (russkij, Rossija, klass, iskusstvo...)
- aplikovať poznatky o písaní predpôň raz-/ras-, iz-/is-, voz-/vos-, bez-/bes-
- správne používať veľké písmená v názvoch štátov a dôležitých medzinárodných organizácií a sviatkov
- správne písať názvy národov, národností a obyvateľov miest
- aplikovať vedomosti o písaní čiarky (za oslovením, pred a za slovom požalujsta...)
- správne používať interpunkčné znamienka v osvojených typoch viet

2.2.3 Lexika

Žiaci vedia:

- aktívne používať 2000 - 4000 lexikálnych jednotiek vrátane zdvorilostnej rečovej etikety a ustálených slovných spojení
- používať asi 500 - 1000 lexikálnych jednotiek určených na receptívne osvojenie pri čítaní a posluchu
- chápať významové rozdiely medzi slovenčinou a ruštinou
- tvoriť nové slová predponami, príponami, skladaním, odvodzovaním
- rozlišovať a používať synonymá, antonymá, homonymá a viacvýznamové slová
- chápať viacvýznamovosť slov v rôznych kontextoch
- pochopiť internacionalizmy a odvodené slová
- dešifrovať frekventované skratky a skrátene slová
- používať rôzne druhy slovníkov: prekladový, výkladový, frazeologický
- nájsť vhodnú lexému vo viacvýznamovom slovníkovom hesle

2.2.4 Morfológia

Podstatné mená

Žiaci vedia:

- určiť rod a číslo podstatných mien (poznajú rozdiely medzi slovenčinou a ruštinou)
- rozlišovať životné a neživotné podstatné mená, správne tvoriť 4. pád množ. Číslo
- skloňovať podstatné mená podľa tvrdých a mäkkých skloňovacích vzorov
- skloňovať frekventované podstatné mená neproduktívneho typu (brat, drug, syn, puť, mať, doč, imia, vremena ...)
- tvoriť 1. pád množ. čísla frekventovaných podstatných mien koncovkou -a/-ja (adresa, berega, učitelia, pojezda ...)
- používať správne predložkové väzby podstatných mien
- rozlišovať nesklonné podstatné mená
- skloňovať ruské a cudzie priezviská

Prídavné mená

Žiaci vedia:

- skloňovať akostné a stavové prídavné mená a spodstatnené prídavné mená podľa tvrdého a mäkkého skloňovacieho vzoru
- tvoriť k prídavným menám synonymá, antonymá
- tvoriť jednoduchý a opisný tvar 2. stupňa prídavných mien
- tvoriť jednoduchý a opisný tvar 3. stupňa prídavných mien
- tvoriť a používať frekventované krátke tvary prídavných mien
- tvoriť správne tvary privlastňovacích prídavných mien (otcov, mamin)
- správne spájať prídavné mená s podstatnými menami (rod, číslo, pád)

Zámená

Žiaci vedia:

- tvoriť správne tvary osobných a privlastňovacích zámen vo všetkých pádoch
- používať správne tvary opytovacích a vzťahných zámen (kto, čo, kakoj, kotoryj, čej)
- tvoriť a správne používať ukazovacie zámená (etot, tot, takoj)
- správne používať neurčité a záporné zámená (kto-to, čo-to, kto-nibuď, koje-kto, nikto, ničto, nikakoj, ničej)

Číslovky

Žiaci vedia:

- rozlišovať základné a radové číslovky
- používať správne tvary základných čísloviek od 1 - 1 000 000, skloňovať ich
- tvoriť správne tvary radových čísloviek a skloňovať ich
- používať vo vetách správne väzby základných čísloviek s počítaným predmetom (podstatným a prídavným menom)
- tvoriť a používať správne tvary čísloviek v dátumoch a letopočtoch
- vyjadriť rozdiel hodnôt (staršie na 5 let, vyše na 2 metra)
- vyjadriť približnosť (let 30, časov v šesť)

- vyjadriť čas (polovina piatogo, bez desiati vosem)
- používať desatinné čísla, percentá, zlomky

Slovesá

Žiaci vedia:

- tvoriť neurčitok sloviess
- používať správne tvary sloviess v prítomnom čase (1. a 2. časovanie)
- tvoriť správne tvary zvratných sloviess, poznať rozdiely v porovnaní so slovenčinou (igrať, stať, ostaťsia ...)
- časovať slovesá s príponou -ova-, -eva- (tancevať, risovať)
- časovať vybrané slovesá so zmenou kmeňovej spoluhlásky (pisať ...)
- časovať vybrané neproduktívne slovesá (byť, piť, jesť, dať, dávať, jesť, jechať, žiť, idti, otkryť, nadeť, stať, brať, vesti, vzjať, ždať, zvať, načať, peť, poňať ...)
- rozlišovať a používať slovesá pohybu (idti - chodiť, jechať -jezdiť ...)
- používať slovesá pohybu s predponami (vyjti - ujti, prijechať, dojechať ...)
- prakticky používať modálne slovesá (moč, choteť...)
- rozlišovať lexikálny význam dokonavých a nedokonavých sloviess
- tvoriť a používať správne tvary budúceho času sloviess
- tvoriť a používať správne tvary minulého času sloviess
- tvoriť rozkazovací spôsob sloviess
- tvoriť podmieňovací spôsob (minulý čas + častica by)
- transformovať vety s prídavnými a prechodníkmi na podrad'ovacie súvetia

Príslovky

Žiaci vedia:

- tvoriť príslovky odvodzovaním od prídavných mien, podstatných mien, zámen, čísloviek a používať ich vo vetách
- tvoriť a používať neurčité a záporné príslovky s časticami (-nibud', -to, ni-, ne-)
- tvoriť a používať jednoduchý a opisný tvar 2. a 3. stupňa prísloviek
- používať modálne príslovky (nado, nužno, neľzia...)

Predložky

Žiaci vedia:

- používať predložky s podstatnými menami a zámenami, predložkovými väzbami vyjadriť predmetové a príslovkové vzťahy
- význam predložiek s, iz, o, ob, u, na, v, za, k, nad, pod, pered, po, do, vokrug, ot, posle, dl'a, iz-za, blagodaria, za - do, v tečenije, krome, mimo, nesmotrja na a správne ich použiť
- odlišnú formu predložiek interferujúcich so slovenským jazykom (protiv, meždu, sredi, okolo, čerez, pri)

Spojky

Žiaci vedia:

- správne používať prirad'ovacie spojky: i, tože, takže, ni-ni, ne toľko-no i, no, a, vsio-taki, odnako, ili, ili-ili, to-to, libo, potomu, poetomu
- používať vo vetách podrad'ovacie spojky: čo, čtoby, kogda, jesli, choťa, poka, potomu čo, blagodaria tomu, čo, iz-za togo, čo, pered tem kak, prežde čem, do togo kak, posle togo kak, v to vremia kak, tak kak

Častice

Žiaci vedia:

- správne používať častice: ne, ni, li, že, by, to, nu, liš, ješčo, razve a poznajú ich význam

2.2.5 Syntax

Žiaci vedia:

- tvoriť oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie vety
- utvoriť z oznamovacích viet opytovacie a rozkazovacie vety
- tvoriť kladné a záporné vety
- vyjadriť úplný, čiastočný a zosilnený zápor vo vete (net, ne, ni)

- tvoriť jednoduché vety s neurčitkom sloviess (vyjadrenie žiadosti, prosby, rady)
- tvoriť vety s modálnymi slovami (nužno, nado, neľzia, neobchodimo, dolžen, prid'otsia)
- vyjadriť slovenské sloveso mať/nemať v rôznych významoch (mať vo vlastníctve, mať povinnosť, mať možnosť, mať rád ...)
- vyjadriť slovenské sloveso byť/nebýť v rôznych významoch (nachádzať sa, existovať, sponový význam)
- tvoriť pomocou spojok priraďovacie a podrad'ovacie súvetia
- pretvoriť priamu reč na nepriamu a naopak, správne používať časticu li
- zapamätať si rozdiel vo väzbe medzi ruskými a slovenskými slovesami bez predložky: želať, prosiť, dobyť'sia, ždať, ne slyšať (čego?), pozdravľať, blagodarit', zabyť, prostiť (kogo?), bolet' (čem?, za kogo?), vladeť, uvlekať'sia, rukovodiť (čem?) ...
- zapamätať si rozdiel vo väzbe medzi ruskými a slovenskými slovesami s predložkou: igrať v (čto?), učastvovať v (čom?), bolet' za (kogo?), vyjti замуž za (kogo?), ženiť'sia na (kom?), gotoviť'sia k (čemu?), vspomniť, zaboitiť'sia o (kom, čom?), lečiť'sia ot (čego?), pozdravľať s (čem?) ...
- zapamätať si rozdiel vo väzbe medzi ruskými a slovenskými podstatnými menami bez predložky: pamjatnik (komu?)

2.3 Kulturológia

Žiak si osvojí jednotlivé pojmy a ich obsah tak, aby im rozumel pri komunikácii, vedel ich správne identifikovať, zaradiť a využiť v ústnej a písomnej reči.

Umelecká kultúra

Literatúra

Spisovatelia: Puškin, Lermontov, Gogoľ, Dostojevský, Tolstoj, Čechov, Gorkij, Blok, Majakovský, Šolochov, Solženicyn, Achmatovová, Jesenin, Pasternak, Cvetajevová, Bunin, Brodskij, Bulgakov

Literárne diela: Slovo o pluku Igorovom, Eugen Onegin, Medený jazdec, K A.P. Kern, Boris Godunov, Kapitánova dcéra, Rozprávka o cárovi Saltánovi, Párus, Démon, Hrdina našich čias, Revízor, Mŕtve duše, Taras Bul'ba, Biele noci, Zločin a trest, Idiot, Bratia Karamazovci, Vojna a mier, Anna Kareninová, Vzkriesenie, Čajka, Ujo Váňa, Višňový sad, Tri sestry, Váňka, Spať len spať, Detstvo, Moje univerzity, Medzi ľuďmi, Flauta chrbtica, Oblak v nohaviciach, Anna Sneginová, Odvaha, Mne sa páči, Doktor Živago, Tichý Don, Osud človeka, Jeden deň Ivana Denisoviča, Súostrovie Gulag, Majster a Margaréta

Výtvarné umenie

Maliari: Rubľov, Repin, Kramskoj, Surikov, Levitan, Serov, Vasnecov, Perov, Ajvazovskij, Vrubeľ, Petrov-Vodkin, Chagall, Kandinskij, Malevič, Gončarovová

Diela: Trojica, Ruská krásavica, Portrét Musorgského, Neznáma, Nečakali, Burlaci na Volge, Bojarka Morozovová, Ráno pred popravou strelcov, portréty Tolstého a Dostojevského, Zlatá jeseň, Bohatieri, Al'jonuška, Trojka, Dievčatko s broskyňami, Kozáci, Deviata vlna, Démon, Ja a dedina, Čierny štvorec na bielej stene, Kúpanie červeného koňa

Sochári: Muchinová, Golubkinová, Neizvestnyj

Diela: Mysliteľ, Robotník a kolchozníčka

Grafici, ilustrátori, fotografi: Favorskij, Verejskij, Rodčenko

Architekti: Baženov, Rastrelli, Melnikov, Tatlin, Ceretelli (Manéžne námestie)

Hudba

Hudobní skladatelia: Glinka, Borodin, Rimskij-Korsakov, Musorgskij, Čajkovskij, Prokofiev, Rachmaninov, Šostakovič, Stravinskij

Hudobné diela: Ivan Susanin, Knieža Igor, Sadko, Rozprávka o cárovi Saltánovi, Boris Godunov, Eugen Onegin, Labutie jazero, Spiaca krásavica, Luskáčik, Rómeo a Júlia, Popoluška, Vták-ohnivák, Petruška, Svätenie jari, Peter a vlk, Leningradská symfónia, Obrázky z výstavy

Interpreti: Šaliapin, Obrazcovová, Richter, Ojstrach, Rostropovič

Autorská pieseň: Vysockij, Okudžava, Pugačevová

Balet: Plisecká, A. Pavlovová, Ulanovová, Nižinskij, Nurejev, Baryšnikov

Divadelné a filmové umenie

Režiséri a herci: Stanislavskij, Ľubimov, Mejerchold, Jermolovová, Ezejnštejn, Alexandrov, Orlovová, Tarkovský, Bondarčuk, Bodrov, Šukšin, Smoktunovskij, Končalovskij, Michalkov, Obrazcov, Menšikov, Maškov

Filmy: Krížnik Potemkin, Andrej Rubľov, Ivanovo detstvo, Osud človeka, Balada o vojakovi, Žeriavy letia, Kaukazský zajatec, Unavení slnkom

Zberatelia a organizátori kultúrneho života v Rusku

Mamontov, Morozov, Tretiakov, Ďagilev, Botkin, Ščukin, Bachrušin

Historická kultúra

Osobnosti ruskej histórie a politického života: Nestor, Oleg, Vladimír, Jaroslav Múdry, Vladimír Monomach, Ivan IV. Hrozný, Dmitrij Donskoj, Alexander Nevskij, Jurij Dolgorukij, Peter I., Katarína II., Alexander II., Mikuláš II., Suvorov, Kutuzov, Lenin, Stalin, Kolontajová, Žukov, Chruščov, Brežnev, Gorbačov, Jeľcin, Lichačov, Sacharov

Udalosti: Kyjevská Rus, Prijatie kresťanstva, Kulikovská bitka, Moskovská Rus, Lžidimitriáda, Impérium Romanovovcov, Bitka pri Slavkove 1805, Vlastenecká vojna 1812, Povstanie dekabristov 1825, Zrušenie nevoľníctva 1861, Revolúcia 1917, Veľká vlastenecká vojna, Obdobie odmäku (otpeľ), Perestrojka

Geografická kultúra a umelecko-historické pamiatky miest Pohoria, jazerá, rieky, polostrovy, ostrovy: Ural, Kaukaz, Altaj, Volga, Jenisej, Don, Neva, Angara, Lena, Ob, Irtyš, Amur, Bajkal, Onežské a Ladožské jazero, Kaspické more, Kamčatka, Čukotka, Krym, Tajmír, Kola, Sachalín, Kurily

Nové a staré názvy veľkých miest a oblastí: Moskva, Sankt-Peterburg, Leningradská oblasť, Kaliningradská oblasť, Jakutsko - Sacha, Nižný Novgorod, Jekaterinburg, Volgograd, Kiži, Kolomenskoje, Zolotoje koľco, Sergijev Posad - Zagorsk, Chrám Pokrova na Nerli, Novgorod, Vladivostok, Murmansk, Michajlovské, Jasná Poľana, Čajkovského dom-múzeum v Kline, Petrodvorec, Cárské Selo, Penaty, Przevalsk, Melichovo, Abramcevo

Pamiatky Moskvy a Petrohradu: Chrám Vasilija Blaženého, Kremľ, Červené námestie,

Veľké divadlo, Malé divadlo, Detské divadlo, Divadlo Obrazcova, Tretiakovská galéria, MGU, Šeremetievo 2, Lužniki, Puškinovo múzeum výtvarného umenia, Ostankino, Arbat, Novodevičí cintorín a kláštor, Divadlo na Taganke, Chrám Krista Spasiteľa, moskovské metro, Historické múzeum, Monument Petra I., Puškinov pamätník, Medený jazdec, Ermitáž, Zimný palác, Smolný palác, Alexandrovský stĺp, Zajačí ostrov, Petropavlovská pevnosť, Ruské múzeum, Nevský prospekt, Isaakijevský chrám, Piskarevský cintorín, Letný sad, Mariinské divadlo, Admiralita

Veda a technika

Osobnosti: Lomonosov, Mendelejev, Mičurin, Pavlov, Landau, Ciolkovskij, Pirogov, Kapica, Kurčatov, Tupolev, Koroľov, Gagarin, Tereškovová, Filatov, Amosov

Lingvokulturológia

Pojmy: matrioška, chochloma, palech, gžel', žostovské podnosy, dymkovská hračka, bogorodská hračka, pavlovská šatka, vologodské krajky, sarafan, valenky, lapti, ušanka, balalajka, samovar, bliny, boršč, peľmene, šči, kvas, sočel'nik, Maslennica, pominky, Roždestvo, venčanije, Pascha, pascha, novoseľje, "baňa", trojka, sputnik, lunochod, biele noci, kopejka, rubel', peredvižniki, Mocná hŕstka, Koník-hrbáčik, sedem míľové čižmy, obrus prestri sa, šapka-nevidimka, Ivanuška Duračok, Košcej Nesmrteľný, Vasilisa Prekrásna (Premúdra), lietajúci koberec, ZAGS, MCHAT, ZSSR, SNŠ, NEP, „Sovremennik“, Ruské sezóny, Dubna, Hviezdne mestečko, Ruská federácia, Federálne zhromaždenie, Rada federácie, Štátna дума, glasnosť, perestrojka

Úpravy cieľových požiadaviek z ruského jazyka, úroveň B2 pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Žiaci so sluchovým postihnutím

Počúvanie s porozumením

Požiadavky, ktoré vyžadujú auditívnu skúsenosť, sa upravujú alebo vypúšťajú podľa stupňa sluchového postihnutia.

Zvuková stránka jazyka Požiadavky súvisiace s výslovnosťou sa upravujú.

- Nepresnosti vo výslovnosti nie sú prekážkou v komunikácii v ruskom jazyku.

Žiaci so zrakovým postihnutím

TEMATICKÉ OKRUHY

Požiadavky, ktoré vyžadujú vizuálnu skúsenosť, sa upravujú alebo vypúšťajú podľa stupňa zrakového postihnutia.

Čítanie s porozumením

Požiadavky, ktoré vyžadujú vizuálnu skúsenosť, sa upravujú alebo vypúšťajú podľa stupňa zrakového postihnutia.

Žiaci s telesným postihnutím

Cieľové požiadavky z ruského jazyka pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

Žiaci s vývinovými poruchami učenia alebo správania

Cieľové požiadavky z ruského jazyka pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými

požiadavkami pre intaktných žiakov.

Žiaci s narušenou komunikačnou schopnosťou

Cieľové požiadavky z ruského jazyka pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

Žiaci chorí a zdravotne oslabení

Cieľové požiadavky z ruského jazyka pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

Žiaci s pervazívnymi vývinovými poruchami (s autizmom)

Cieľové požiadavky z ruského jazyka pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.